

מתורתו של צדיק אביר ועקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת השי"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת וארא ה'תשפ"א

זכות האבות מסייעת למתפלל

מזקנים אתבונן כי פקודיך נצרת (תהלים קיט ק). דמצינו תפלות אבות תקנום (ברכות כו:), והזהיר לשמר התפלות בעתם, בהכרח זכות אבות שתקנו אותם מסייעת. והמצטער לידע כונת התפלות על אמתתם כדי שתהיה תפלתו שלמה לפני אדון הכל, האבות מליצים עליו זכות ומבקשים עליו רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא שיפתח לו שערי חכמה לדעת ולהבין פנימיות הדבר על אמתתו. וזהו שאמר מזקנים, שהם אברהם יצחק ויעקב עליהם השלום, אתבונן, תבוא לי בינה לדעת סודות התורה. והטעם, כי פקודיך נצרת, דהינו, פקודיך שהם התפלות, שמרתי אותם שמירה מעלה. וכיון שהאבות הם שתקנו התפלות, מאחר שאני שומרם, זכותם היא מסייעת לי והם יבקשו עלי רחמים שתקבל תפילתי ואשיג מה שאני מבקש:

על ידי התבוננותו באבות דאח מייעוט השגתו

אי נמי מזקנים אתבונן, לפי שראה דוד המלך עליו השלום המעלה שהגיעו לה אבות העולם עליהם השלום, וממנה ידע שלא השיג מה שהשיגו הם. והוא דשלוש ברכות ראשונות של התפלה הם עקר התפלה כידוע, וברכה ראשונה כנגד אברהם, והשניה כנגד יצחק, והשלישית כנגד יעקב. ומזה נתגלה כיון דזכו ליקבע ג' ברכות ראשונות על שמם, בודאי דהשיגו השגה נפלאה:

וזהו שאמר מזקנים אתבונן, דהינו, מהיכן נודע לי שעדין לא השגתי כראשונים, מן אבות העולם עליהם השלום התבוננתי. והתבוננות היא כי פקודיך נצרת, פקודיך הם התפלות, נצרת, אני שומרם שמירה מעלה ומדקדק בהם, דהדקדוק בכלל השמירה הוא. וראיתי שעקר התפלה הם שלש ברכות ראשונות, ושם קבעת הזקנים הללו, ואלמלא השיגו השגה מפלאית לא היית קובעם שם, ומזה ידעתי מעוט ערכי שעדין לא השגתי מה שהשיגו הם. ולפיכך עדין שפתי לא אכלא מלהתפלל ולהתחנן לפניך, אל תשיבני ריקם מלפניך:

(אלף בינה, תהלים קיט אות מ)

אהבת השי"ת בכל עת ובכל זמן

צר ומצוק מצאוני מצותיך שעשעי (תהלים קיט קמג). אפשר לרמוז דהנה התורה אמרה (דברים ו ה) 'ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך', ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות נד א) 'בכל לבבך', בשני יצריך, ובכל נפשך' אפלו הוא נוטל את נפשך, ובכל מאדך' בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד. נמצא שאהבתו יתברך אינה תלויה בשום דבר, דאם היתה תלויה בדבר בטל דבר בטלה אהבה, לכן אהבת ה' אינה תלויה בשום דבר, רק יהיה

זכות האבות עמדה לישראל במצרים

הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם הוציאו את בני ישראל וגו'. הם המדברים אל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל ממצרים הוא משה ואהרן (שמות ו כו-כז).

והנה ראיתי בפרשה זו שכתובים בה המכות, לפרש ברמז קצת על מה שכתוב בהגדה: רבי יהודה היה נותן בהם סימנים, דצ"ך עד"ש באח"ב. דכל הרואה יתמה, מה כונת רבי יהודה בריש מלין אלה, דבר הידוע ומפורסם. אלא ודאי לא לחנם עשה להם סימנים, דאפלו שיחתם צריכה תלמוד (ע"ז יט:). מכל שכן תורתם. וכבר רמזו בהם המקבלים, ואנן בעניותי נרמזו בהם כיד ה' הטובה עלינו:

רמז שנגאלו בזכות האבות

הנה דצ"ך עד"ש באח"ב גימטריא תק"א, והאבות היו ימי חייהם תק"ב, לרמז דזכות האבות היא שעמדה לאבותינו ולנו שייצאו ממצרים, וכמו שאמר בזהר הקדוש (ח"ב לז:). דמצרים עשו קשרים בכחות הטמאה כדי שלא יצאו ישראל ממצרים, וכל הקשרים שלהם היו על שלשה, כמו שנאמר (להלן יד ז) 'ושלשם על כלו', ובזכות אבות העולם התרו שלשה קשרים הללו, כל אחד התיר קשר אחד, וזהו שאמר (שם ב כד) 'ויזכר אלהים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב'. וזה רמז רבי יהודה בסימנים הללו, דהסימנים עם הכולל גימטריא תק"ב, לרמז זכות האבות. ולפיכך חלק סימנים הללו לשלשה, לרמז שלשה האבות:

(פיתוחי חותם, ענין עשר המכות)

בה האבות בתפילה, שנתקנה על ידם

מזקנים אתבונן כי פקודיך נצרת (תהלים קיט ק). כאן בא לומר דיש לו הופעה אחרת מאבות העולם עליהם השלום. וסבת ההופעה היא, דמצינו תפלות אבות תקנום (ברכות כו:), והזהיר לשמר התפלות בעתם, בהכרח זכות אבות שתקנו אותם מסייעת. והמצטער לידע כונת התפלות על אמתתם כדי שתהיה תפלתו שלמה לפני אדון הכל, האבות מליצים עליו זכות ומבקשים עליו רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא שיפתח לו שערי חכמה לדעת ולהבין פנימיות הדבר על אמתתו:

וזהו שאמר מזקנים, שהם אברהם יצחק ויעקב עליהם השלום, אתבונן, תבוא לי בינה לדעת סודות התורה. והטעם, כי פקודיך נצרת, דהינו, פקודיך שהם התפלות, שמרתי אותם שמירה מעלה. וכיון שהאבות הם שתקנו התפלות, מאחר שאני שומרם, זכותם היא מסייעת לי והם יבקשו עלי רחמים שתקבל תפילתי ואשיג מה שאני מבקש:

(אלף בינה קיט אות מ)

האדם אוהב את ה' בכל עת ובכל זמן, בין שיהיה בטובה והרוחה בין שיהיה בצרה גדולה ובצער גדול, אפלו הכי יקבל עליו בשמחה ובסבר פנים יפות ויהיה אוהב את ה' כאלו הוא שרוי בטובה, ולא תשתנה אהבתו מימי הרעה לימי הטובה רק שיון יהיו לעולם בלי שום שנוי, שהרי התורה אומרת 'אהבת את ה' אלהיך' אפלו נוטל את נפשך ובכל מדה שהוא מודד לך, אפלו תהיה רעה וקשה עד מאד לא תשתנה אהבתו כלל רק יחשב עצמו כאלו הוא שרוי בטובה, זו היא האהבה השלמה [וכו']:

האוהב ה' בשלימות כאילו קיים כל המצוות

וזהו שאמר **צר ומצוק מצאוני**, דהיינו אף על גב דרבו עלי צרות גדולות, איני משתנה מאהבתך כלל, שהרי צויתנו בתורתך שנאהב אותך בין בצרה בין ברוחה, דזו היא האהבה השלמה [וכו']:

וזהו שאמר **מצותיך שעשעני, מצותיך** היא האהבה שצויתנו לאהב אותך, וקרי לה **מצותיך** לשון רבים, משום דיש בה חלקות, לב ונפש ומאד. ועוד, 'אהבה' במלוי אל"ף ה"א ב"ת ה"א עם הכולל גימטריא 'מצות', להורות דכל המצוות תלויות באהבה, דמי שאוהב את השם בשלמות כאלו קיים כל המצוות כלם, ולהכי קרי לה **מצותיך** לשון רבים: (מעגלי צדק אות צד"י)

השגחת הבורא בכל עת

מזמור לדוד ה' רעי לא אחסר בנאות דשא ירביצני על מי מנחות ינהלני נפשי ישובב ינחני וכו' (תהלים כג א-ג). הכונה היא דדוד המלך עליו השלום היה גזר תמיד שלא להסיר מחשבתו כלל אפלו רגע אחד מה' יתברך, וכמו שאמר הוא בעצמו (שם טז ח) 'שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט', ודוד המלך עליו השלום ידע האמת העקרי במה שהנהיג הקדוש ברוך הוא עולמו, שהקדוש ברוך הוא הוא הרועה את בני העולם כצאן, וכמו שהצאן אם אין להם רועה שיוצדע להיכן יוליכם, כרגע יאבדו, כך אם חס ושלום נסתלקה השגחתו יתברך מבני העולם, ברגע אחד יאבדו. וכמו שהרועה משגיח בצאן להטיב להם, כך הצאן שהם בני אדם צריכים לידע הרועה ולעשות רצונו. וזהו עקר העבודה, כשידע האדם שהרועה אותו משגיח בו בכל עת ובכל רגע, בודאי שיבוש ויכלם ממנו, ויעשה רצונו ולא יטה ימין ושמאל. וזה שאמר דוד המלך עליו השלום ה' רעי דהיינו אני מחשב תמיד שהשם

הוא הרועה אותי ומשגיח בי, ובזה אני בוש וירא מלפניו ועושה רצונו תמיד, וכיון שכן בודאי שלא אחסר כל טוב לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, וזהו **לא אחסר**. ובלקחתי לאותו עולם מבטחני **שבנאות דשא ירביצני** שהוא גן עדן התחתון, **על מי מנחות ינהלני** הוא גן עדן העליון, **גם כי אלך בגיא צלמות** היא גיהנם (עירובין יט.), דהיינו אף כי תוליקני לגיהנם מבטחני שלא מחמת חסרוני הולכתני שם, כי אם לזכות את הרשעים שהרהרו תשובה ולהעלותם משם, אבל אני בעברי שם **לא אירא רע**, שלא יגיע לי שום נזק, והטעם **כי אתה עמדי**, אפלו בלקחתי שם אתה עמדי. ואדרבא הרמה גדולה עשית לי בזה שבמקום שיש השבט והנקמה שלך שמה עשית לי משענת וסמיכה, וכל העולם רואים ותמהים שהרי כל מי שנכנס לגיהנם נכנס כי אם לדון בענשים קשים, ואני נכנסתי לטובה, כי לא נכנסתי כי אם להציל אחרים ואני לא יגיע לי שום נזק, וזה שאמר **שבטך ומשענתך המה ינחמני**, דהיינו במקום ששם שבטך, שמה עשית לי משענתך, ולפיכך זאת היא נחמתי:

כשמעלה הרשעים מגיהנם חוזרים לחלק הקדושה

הוסיף עוד ואמר **תעריך לפני שלחן נגד צררי**, הכונה בזה, שהרשעים האלה שהרהרו תשובה והיו טובעים בגיהנם, היו חלק הסטרא אחרא, וכשיעלו משם חזרו לחלק הקדושה. וזה שאמר 'תעריך לפני שלחן נגד צררי', דהיינו הרשעים האלה שהיו מאכל לסטרא אחרא, והיו בשלחנם שהיא גיהנם, חזרו לשלחן הקדושה שהוא גן עדן, וזהו 'תעריך לפני שלחן' שהם אלה הרשעים שעלו עמי, חזרו לשלחני שהוא שלחן הקדוש שהוא גן עדן, וזה 'נגד צררי' שהם הסטרא אחרא שהיו בחלקם ויצאו מהם. ומה שאמר **דשנת בשמן ראשי וכוסי רגיה**, לפי שמצינו ברשעים הנדונים בגיהנם, נאמר עליהם (ירמיה ל כג) 'הנה סערת ה' חמה יוצאה סער מתגורר על ראש רשעים יחול' (חגיגה יג.), ושותים גם כן שם כוס התרעלה, ואמר דוד המלך עליו השלום, אף על פי שאני עובר שם לא יחול על ראשי כמו הרשעים, ולא אשתה מה ששותים הרשעים, רק **דשנת בשמן ראשי וכוסי רגיה**, אף זאת אני מבקש מלפניך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי שאהיה מתעסק כל ימי לעשות טוב וחסד לשמך, ובזה מבטחני שאשב בבית ה' שהוא עולם הבא לארך ימים:

(דורש טוב, דרוש ז' לנפטרים)

הידה שבועית: מה מדמו רבינו בדברי רבי יהודה דצ"ך עד"ש באה"ב?

(נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב

למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבור אביר יעקב'

**שם הזוכה בסידור לשחרית
מתיבתא בהוצאת עוז והדר:**

חג הסוכות:

הרב אשר לוינטל מבני ברק.

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מוז' האביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחרית מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".

